

ALİ ASLAN**Cumhuriyet gazetesi ve Kemalizm'in geleceği**

Cumhuriyet gazetesinde geçtiğimiz hafta kapsamlı bir değişim gerçekleşti. Sol liberaller ile Kemalistler arasında bir süredir devam eden mücadeleyi Kemalist kanat kazandı.

Türkiye'nin liberal demokrasiyle tanıştığı 1980'li yıllardan itibaren Cumhuriyet bünyesinde bu iki eğilim arasında bir sürtüşmenin ortaya çıktığı ve uzunca bir süredir devam ettiği herkes tarafından bilinmektedir. Laikçi cemahta yaşanan ideolojik yarılmının sembolik değere sahip Cumhuriyet'e yansıması kaçınılmazdı. Kemalistler bürokrasi, sol liberaller ise sivil toplum üzerinden laikçi hegemonya ve iktidar peşinde oldular.

2002'de ortaya çıkan [AK Parti](#) iktidarı bu grupları nispeten birbirine yaklaştırmış olsa da yaşanan ayrışma kendisini önemli ölçüde hissettirdi.

Bu iki ideolojik eğilim arasında nihai bir uzlaşma mümkün olmadı ve aradaki dengeler dalgalı bir seyir izledi. 2010'lu yılların başına kadar Kemalist kanat ağır basarken Nisan 2013'te gerçekleşen gazetenin sahibi konumundaki Cumhuriyet Vakfı'ndaki yönetim değişikliğiyle sol liberaller gazetenin yayın çizgisini belirlemeye başladı.

Bunda bir tarafta 2002-2010 arasında Kemalist bürokrasinin AK Parti karşısında ağır bir yenilgi almasıyla ciddi prestij kaybına uğramasının etkisi vardı.

Diğer tarafta ise Türkiye'de iktidar mücadelesinin AK Parti-FETÖ çatışması tarafından belirlenmeye başlaması önemli rol oynadı. **Siyaseti belirleyen bir siyasi özne olma niteliğini kaybeden laikçi cemahtan önemli ölçüde ve küçük istisnalar dışında AK Parti-FETÖ çatışmasında bürokrasi başta olmak üzere FETÖ'nün kuyruğuna takılma stratejisi izledi.**

FETÖ'nün siyasi ajandasını takip etti. Bu stratejik tercih 2000'li yıllarda FETÖ'nün hışmına uğrayan Kemalistlerin geri plana atılması ve tasfiye edilmesi, sol-liberallerin ise laikçi cenahta başat rol üstlenmesi demektir.

Yaşanan iktidar mücadelesinde Cumhuriyet aktif bir rol aldı. **Özellikle Can Dündar'ın Şubat 2015'te genel yayın yönetmenliğine getirilmesi önemli bir kırılma noktası oldu.**

Mayıs 2015'te FETÖ'nün kumpaslarından biri olan ve Türkiye'yi uluslararası camiada teröre destek veren "haydut devlet" olarak lanse etme amaçlı MİT TIR'ları haberi bunun en net şekliyle somutlaştığı an oldu. [Can Dündar 15 Temmuz](#) darbe girişiminden hemen önce yurtdışına kaçtı ve darbenin başarısız olmasıyla Ağustos 2016'da genel yayın yönetmenliğini bırakmak zorunda kaldı.

Bu noktadan sonra Cumhuriyet'te bir değişimin yaşanması kaçınılmazdı. FETÖ'nün 15 Temmuz (2016) kanlı darbe girişiminin başarısız olması, PKK'nın tam bir sene önce 15 Temmuz 2015'te ilan ettiği "devrimci halk ayaklanması"nın ülke içinde hendek operasyonları ve Suriye-Irak hattında Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı harekâtlarıyla peyderpey püskürtülmesi ve Gezi (2013) ile başlayan sokak kalkışmasının yarattığı momentumun sönümlenmesi sol-liberal siyasetin gerilemesine yol açtı. 16 Nisan (2017) Cumhurbaşkanlığı sistemi referandumundaki hafif yenilgi kısa süreli bir heyecan yaratsa da 24 Haziran (2018) seçimlerinde ortaya çıkan sonuç sol-liberal siyaset açısından büyük bir hayal kırıklığı oldu. **Son 16 yılda ülkede yaşanan demokratik dönüşüm Kemalizm tarafından durdurulmadığı gibi sol-liberal siyaset tarafından da durdurulamamış oldu.**

Her iki siyasetin amacı aynı olsa da sol-liberal siyaset Kemalizm'den oldukça farklı bir yol izledi.

Son 7-8 yıllık süreçte sol-liberal siyaset terör örgütlerine ve sokak şiddetine ideolojik bir çerçeve çizme ve meşrulaştırma işlevi gördü. **Türkiye'nin kendine has siyasi bağlamında sol-liberal siyasetin hedefinde devlet otoritesini sarsmak, kurumsal siyaseti zayıflatmak ve millet iradesini baltalamak yer aldı.**

Küreselci ideolojinin gerilemeye başladığı ve popülist halk hareketlerinin siyaseti belirlediği günümüz dünyasında sol-liberal siyasetin daha da gerileyeceğini kestirmek zor olmayacaktır.

Tüm bu yerel ve küresel gelişmelerin sonucunda Türkiye'de laikçi muhalif toplumsal kesimlerin önemli bir kısmının bir süredir yeniden Kemalizm'e dönme eğilimi içerisine girmiş olması şaşırtıcı değildir. Bu sürecin Cumhuriyet'te olduğu gibi CHP'de de radikal değişimleri tetiklemesi oldukça muhtemeldir. Sonuçta laikçi cenahın elinde Kemalizm, sol-liberal siyaset ve sosyalist siyaset seçenekleri bulunmaktadır. Sol-liberal siyasetin düşüşü ve sosyalist siyasetin hiçbir zaman anlamlı bir iktidar seçeneği haline gelememesi Kemalizm'in yükselişini kaçınılmaz kılmaktadır.

Kemalistler ne yapacak?

Bu noktada sorulması gereken soru önümüzdeki süreçte Kemalistlerin nasıl bir rol izleyeceğidir.

Kemalistler bürokratik vesayete yeniden sahip mi çıkacaklardır, yoksa ülkede son 16 yılda gerçekleşen demokratikleşmeyi kabullenecek ve yerli-millî siyasete uygun bağımsızlıkçı bir siyasi vizyonu mu kucaklayacaklardır?

Gerçekten de Türkiye'de iç siyasette 24 Haziran'la birlikte devlet-toplum yabancılaşmasının sonlanması, kutuplaşmanın iç siyasi alandan dış siyasi alana çekilmesiyle sonuçlandı. **Başka bir ifadeyle Türkiye'de siyasetin ana gündem maddesi demokratikleşme mücadelesinden bağımsızlık mücadelesine kaymış oldu.** Ülkeyi kendi içinde elitler ve geniş halk kitleleri şeklinde kutuplaştıran ve parçalayan bir siyasi ortamdan ülkeyi küresel elitlere karşı birleştiren bir siyasi ortama geçiş yapmış olduk. Her ne kadar toplumun çok önemli bir kesimi bu durumu kabullense de toplumda bu geçişe ayak direyenlerin ve gemiye binmek istemeyenlerin varlığı bir gerçek. Bu sürece direnenlerin ülkenin geleceğinde yer alma konusunda sıkıntılar yaşayacağı da bir gerçek. Keza mevcut siyasi gerçekliği değiştirmek ve tersine çevirmek olabildiğince imkânsız gözükmektedir. Dolayısıyla Kemalizm'in Türkiye'nin geleceğinde yer

alması ülkenin yeni siyasi gerçekliğini kabul etmesinden ve küresel bağımsızlık mücadelesine iştirak etmesinden geçiyor.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları *Turkuvaz Medya Grubu'na* aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Türk modernleşmesinde AK Parti'nin yeri (18.8.2018)**
- > **CHP neden seçim kazanamaz? (7.7.2018)**
- > **24 Haziran ve milli iradenin zaferi (30.6.2018)**

SABAH

SABAH